

VAS-ÉS-FEMMUNKÁS

FOAIA OFICIALĂ A UNIUNII BRESLELOR DE MUNCITORI METALURGIȘTI ȘI ELECTRICIENI DIN ROMANIA
A ROMÂNIAI VAS- ÉS VILLAMOSSÁGI MUNKÁSOK SZAKMAI SZERVEZETEI SZÖVETSEGENEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

TELEFON: 4-50-13

Apare la 1 ale fiecărei luni // Megjelenik minden hó elsején
Redactor responsabil: RUSU SIMION

Redacția și Administrația:
BUCUREȘTI VI, STRADA CAZĂRMEI No. 11

A szakmai érdekek védelme

„A szakmai szervezet célja, a szakmai érdekek tanulmányozása, megvédése és kifejlesztése, anélkül, hogy jövedelmek felosztására törekedne“.

A szakmai érdekek természetüknél fogva korlátozva vannak az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, technikai, gazdasági, kulturális és társadalmi térre. (A szakmai szervezetekről szóló törvény 1. cikke.)

A szakmai szervezetbe való szervezkedési rendszerünk a szabad szervezkedés elvén alapszik, eltérően az ugynevezett diktatúra államok szervezkedési rendszerétől.

A szabad szervezkedési rendszer elve fennáll minden demokratikus országban, míg a diktatúra rendszerén felépített államok a munkások kötelező szervezkedését vezették be, olyan szervezetek keretében, amelyeket a diktatúrát fenntartó elemek vezetnek és igazgatnak.

A mi szervezkedési rendszerünk a szakmai szervezetek keretében, céljában is különbözik a diktatúra államok szervezkedési rendszerétől.

A törvény — amint az első cikk tartalmából megállapítható — jogot nyújt, hogy a szakmai érdekek megvédése szempontjából szabadon szervezkedjünk és a szakmai érdekek kiterjednek technikai, gazdasági, kulturális és társadalmi térre.

A régi helyzethez viszonyítva különbség nem áll fenn ebből a szempontból sem, mert a szakszervezetek, a szakszervezeti törvény hatása alatt is ugyanazt a célt követték: a munkásság anyagi, kulturális és társadalmi színvonalának felemelését.

A múlt és jelen között van különbség más szempontból és pedig: kibővült az elismert szakmai szervezetek hatásköre. A szakmai szervezet a nemzet többi gazdasági tényezőivel egyetemben aktív együttműködő szerv kell legyen és működését csak nemzeti síkon fej-

heti ki a nemzet magasabb érdekeinek tiszteletbentartásával.

A törvény szelleméből és betüiből kialakult helyzetet véve figyelembe, a törvényalkotó széleskörű szervezési lehetőséget helyezett kilátásba, de egyúttal szemelött tartotta azt is, hogy elhárítsa a szervezkedési szabadság gátló körülményeit és visszaéléseit.

Tudjuk, hogy a szervezkedési szabadság guzsbakötésére a munkaadók elbocsájtási fenyegetésekkel, sőt gyakran elbocsájtásokkal lépnek fel.

Ebből a szempontból a munkaadók szokásai mit sem változtak. Ők nem tudnak kibékülni azzal a gondolattal, hogy a munkásoknak is joguk van szervezkedni, minthogy senki sem vonja kétségbe a munkaadó azon jogát, hogy tagja legyen a munkaadói szövetségnek, az U. G. I. R.-nak.

Igaz, hogy a törvény büntető szankciókat tartalmaz azok ellen, akik megakadályozzák a munkást szervezkedési akaratában. De a büntető szankciók alkalmazása az igazságszolgáltatás feladatát képezi, ez pedig egy hosszadalmas eljárás, amíg az érdekelt végére tud járni az ügynek.

De ezenkívül van még egy más kérdés. Melyik munkaadó ismeri be, hogy munkását azért bocsájtotta el, mert belépett a szakmai szervezetbe? Milyen eszközök állanak a munkás rendelkezésére, amelyek igénybevételével igazolná elbocsájtásának valódi okát, amikor tudott dolog, hogy bármelyik üzem alkalmazottai munkaadójukkal szemben függő helyzetben vannak.

A szakmai szervezetekről szóló törvény elismeri a szakmai szervezeteket — mint a nemzetgazdaság tényezőit és mint a szakmai érdekek megvédésének és kifejlesztésének szószólóit. Az állam kell tehát megadja a gyakorlati lehetőséget is arra, hogy ezek a szakmai szervezetek betöltsék hivatásukat.

A munkáslakások kérdése

A nép lakásvizonyai igen fontos szerepet töltenek be az állam társadalmi életében. A gyermekhalálozások, az angolkóros betegségek, az erkölcsi hiányosságok, a család életének és erkölcsének feldulása, a kiskorú leányok prostitúciója stb., mind a rossz lakásvizonyok föltételeire vezethetők vissza. Ezért a civilizált államok mindegyike megfelelő lakáspolitikát vezetett be, amely igen jó eredményekről tanuskodik. Ez a politika természetesen elsősorban a munkáslakások problémája felé irányult, mert elsősorban a munkástömegek és ezek között különösen a városi munkástömegek szenvedtek borzasztóan a szűk és egészségtelen lakások miatt. A nagy világvárosokban, de különösen az erős ipari városok környékén gyönyörűen rendezett munkásnegyedek keletkeztek. A legszebb, általunk is ismert példát ebben a tekintetben a bécsi munkásnegyedek szolgáltatják. A háború utáni években és az Anschluss előtt itt épültek a munkás blokkházak, felhőkarcolók. Romániában a munkáslakások problémája nagymértékben aktuális, úgy a városok, mint a falvak nagy többségében. A nép történelmi múltját jellemző gazdasági és társadalmi tényezők figyelmen kívül hagyták a munkáslakások építésének nagyjelentőségű problémáját és így ez a kérdés napjainkig nyitva maradt.

Ezzel magyarázható a nagytömegű, rossz,

szűk, egészségtelen, padlómentes, náddal fedett lakások fennállása, amelyek legtöbbször még az árnyékszéke is hiányzik. Az ország területén még fennáll legalább 40.000 nyomorház.

A városi lakosok lakásvizonyai sem kielégítőek. E tekintetben Dr. G. Banu orvos és kiváló szociológus néhány évvel ezelőtti adatokat gyűjtött. Ezen adatokból megállapítható, hogy 2149 gyermek lakásügyi viszonyai 47%-ban közepesek, 15%-ban rosszak. A lakások 19,6%-a egy szobából állt és 45%-a állt két-szobás lakásból. Csak az esetek 7,8%-ában jutott minden személyre külön egy-egy szoba. Megállapítást nyert többek között, hogy 18,4%-ban 3 személyre 1 szoba jut és 15,3%-ban 4 személyre jutott 1 szoba. Az esetek 46,6%-ában 2 személy, 17,7%-ában 3 személy és 10,8%-ában 4 személy aludt egy ágyban.

Ujabbán az ipari, egészségügyi, gyermekügyi és szülészeti központ rendezett vizsgálatot a bucurești munkáslakások körében. Dr. Zavargiu Teodor orvos felügyelete alatt megindított vizsgálat során olyan meglepő következtetések vonhatók le, amelyek halaszthatatlan orvoslásra szorúlnak.

A vizsgálatok az alacsonyfizetésű munkásokra terjedtek ki. Megállapítást nyert, hogy 2136 családból 1627 családnak, vagyis több mint $\frac{2}{3}$ részének fizetése havi 1200—2000 lei között ingadozik. Tehát nem meglepő, ha

1627 családból 540 család egy szobában, 965 család egy szobában és egy kis teremben lakik és csak 452 család lakik 2 szobában. Ezek a családok legnagyobb részben nem képzett munkásokból, valamint szakmunkásokból állanak és két vagy több gyermekük van. Lehetne folytatni még a számadatok felsorolását, amelyek visszatükrözik a munkások és falusi lakosok szomorú lakásvizonyait. De itt megállunk.

Az egészségtelen lakásvizonyok vizsgálatát bírálva mondhatjuk, hogy a személyek szűk térre való összezsufolása az erkölcsi érzéket — elsősorban a gyermekeknél — nagyban befolyásolja és kivész a legelemibb szemérmesség. A családi viszály, az alkoholizmus, a családi élet kultuszhiánya, a különböző betegségek, elsősorban a tüdővész, mind a rossz lakásvizonyok okaira vezethetők vissza.

Tehát semmi ellentmondást nem tűrő helyzet ez, amelyet sürgősen és gyökeresen kell megoldani.

Igaz, hogy néhány év óta Romániában is utnak indult a munkáslakások politikája. Így Bucureștiben a „Casa Construcțiilor“ gondoskodása révén építettek egy sorozat egészséges és komfortos munkásházát. Ezek a házak munkások és tisztviselők használatára vannak kiadva és értéküket havi törlesztéssel 20 év alatt váltják meg, amikor az illetők tulajdonába mennek át. A ház használatvételénél azonban az illetők tekintélyesebb összeget kellett lefizessenek. A kezdet szép, azonban nem kielégítő. Nem kielégítő és véleményünk szerint téves rendszeren alapszik. Abból kell kiindulni, hogy melyik munkás tud tekintélyesebb összeget előlegezni, amikor ennek a feltételnek több munkás együttvéve sem tudna eleget tenni. De ha még eleget tehetne, akkor is hibás a rendszer. Gondolkozzunk csak egy kicsit. Az, aki a Casa Construcțiilor intézményétől házat vásárol, csak olyan munkás lehet, aki jobb anyagi viszonyok között van.

Mi azt hisszük, hogy a munkásoknak szánt munkásházak maradjanak meg az eredeti cél mellett. Ezt a célt el lehet érni akkor, ha a házépítő intézet nem adja el örökön, hanem csak bérbeadja a felépített munkásházákat. Ezzel lehetőség adódnék a munkásság nagyobb arányú tömegének, hogy megfelelő olcsó és egészséges lakáshoz jusson. Nem volna szükség egy egész épületrészre, hanem elegendő lenne egy megfelelő lakrész (apartament), mindenkinek a szükséglete szerint, olcsó házbér mellett. Ezzel a módszerrel elérhető lenne, hogy a felépített munkásnegyed megtartsa a maga jellegét és egyben hathatós segítséget nyújtson a szegénysorsban élő munkástömegeknek. Hiszük, hogy a bécsi lakásépítési rendszer lenne a legmegfelelőbb, vagyis munkásblokkházak építése, amelyeket a munkásoknak adnak ki használatra. Emellett folytatni lehetne az egységes típusú házak építését és eladását, úgy amint eddig eszközölték. Csak nem szabad kizárólag e rendszert követni.

A régebbi adatok alapján, valamint az újabb adatok nyomán is, országunk vezető tényezői elhatározták, hogy megoldják a munkáslakások életbevágó problémáját. Ha figyelembe vesszük az utóbbi időkben történt társadalmi megvalósulásokat, meg vagyunk győződve, hogy rövid időn belül munkásnegyedek épülnek fel nemcsak Bucureștiben, hanem Clujon, Timișoaran és az ország más helyein is. Ezek a munkásnegyedek a lehetőség határain belül meg fogják oldani a munkáslakások problémáját.

Reméljük, hogy akkor az általunk tett fenti sugalmazások figyelemre méltatnak.

Rendelet törvény az állampolgársági listába való felvételre

1939 július hó 27-én fontos rendelet törvény jelent meg a Hivatalos Lapban, amelyre felhívjuk mindazoknak a szaktársaknak a figyelmét, akiknek állampolgársági ügye valamilyen okból még nem nyert elrendezést. Az említett rendelet törvény több szakaszát módosítja az 1924 évi állampolgársági törvénynek, egyben újabb három havi határidőt ad az állampolgársági listákba való felvételre. Evégett az 1924. évi törvény 62. szakaszát így módosították:

A csatolt területek lakosai a csatolás folytán román állampolgárok, a békeszerződésekben lefektetett feltételek szerint, úgy ahogyan az 1924. évi állampolgársági törvény ezeket a feltételeket értelmezte és alkalmazta.

Azok, akik bármely oknál fogva nem tettek eleget a megadott határidőn belül az 1924. február 24-iki törvény követelményeinek, most e rendelet törvény megjelenésétől számított három hónapon belül kérhetik az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket.

A csatolt területeken 1924 február 24-ike előtt született kiskorú gyermekek, árvák és ismeretlen szülőktől származó gyermekek, akiket az 1924. évi öröklés alkalmával nem jelentettek be, illetve nem lettek hivatalból felvéve az állampolgársági névjegyzékbe, most három hónapon belül beírhatók az új névjegyzékbe.

Az ezen szakasz 2-ik és 3-ik bekezdésben említett személyek felvétele az állampolgársági névjegyzékbe azon községekben történik, ahol az állampolgársági névjegyzék összeállításakor illetékesek voltak erre. A felvétel az érdekeltek kérésére történik, akik igazolni tartoznak, hogy 1918 december 1-től nem voltak más államnak a polgárai.

Az így összeállított névjegyzéket a községek — a három havi határidő lejártától legkésőbb 20 napon belül — elküldik az igazságügyi miniszteriumnak felülvizsgálás és jóváhagyás végett. A miniszterium által jóváhagyott névjegyzékek véglegesek.

A felvétel iránti kérvény bélyegmentes.

A csatolt területek lakosai, akik most nem kérik az állampolgársági listákba való fel-

vételüket, a román állampolgárságról lemondottaknak tekintetnek.

Ez a szakasz nem nyer alkalmazást azoknál a lakosoknál, akiknek állampolgársága az 1938 január 22-iki rendelet törvény alapján felülvizsgáltatott. (Ez a rendelet törvény az izraelita vallásuakra vonatkozott.)

Fenti rendelkezés főképpen abból a szempontból bír jelentőséggel, mert az eddigi póttrendelkezésekkel szemben sokban könnyíti meg az állampolgárság ügyének rendezését azok részére, akik a törvény rendelkezései alapján erre jogosultak. Felszólítunk tehát minden szaktársat, akiknek állampolgársági ügye még nincsen rendezve, hogy ne mulassza el ezt az 1939 október 27-én lejáró három hónapos határidőt, hanem szerezze be a szükséges iratokat és kérelmezze az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos felvételét.

Erdély, Bánát és Bukovina területéről mindazok kérhetik felvételüket, akik 1918 december 1-én e területek valamelyik községében birtak illetőséggel; továbbá azok, akik 1918 december 1-én nem laktak ugyan a csatolt területek valamelyik községében, de ezen községek valamelyikében születtek, ottan lakó szülőktől származnak. Ezek felvételét az állampolgársági névjegyzékbe a rendelet törvény attól teszi meg függővé, hogy időközben nem optáltak, vagy nem birtak más ország állampolgárságával. (Például nem volt más állam részéről kiállított utlevelük.) Az itten említettek házastársa és törvényes leszármazói szintén jogosultak a román állampolgárságra. Ha tehát a szülő nem él, akkor az özvegy és a gyermekek a szülő jogán kérhetik a névjegyzékbe való felvételt.

A felvétel irásban kell kérni espedig attól a községtől, ahol a kérelmező 1918 december 1-én illetőséggel birt, vagy ahol született. A kérvényhez csatolni kell: 1. bizonyítványt arról, hogy nem optáltak más állampolgárságot; 2. az illetőségi bizonyítványt; 3. a jelenlegi tartózkodási helyet igazoló bizonyítvány. (Ez az utóbbi csak abban az esetben, ha a kérelmező már nem lakik ott, ahol illetőséggel birt 1918-ban, illetve ahol született.)

Kiszáradnak-e a petróleumtelepek?

Hozzáértő szakértők megállapították, hogy a jelenleg kitermelés alatt álló petróleumtelepek 14 vagy legkésőbb 18 év alatt kimerülnek, ha a kihasználásuk a jelenlegi ütemben folytatódik. Nem kell elfelejteni, hogy a petróleum termékek fogyasztása még igen erős mértékben fog emelkedni az egész földön növekvő gépesítéssel. 1870-ben a világ petróleum termelése csak 870.000 tonna volt, 1932-ben 180 millió tonnára emelkedett, 1937-ben pedig már 278 millió tonna. Az egyedüli remény csak az, hogy azelőtt is megjövendölték már a petróleumtelepek kiszáradását, de minden eddigi jövendölés tévesnek bizonyult. Ezenkívül remélhetjük, hogy újabb petróleumtelepeket is fognak még felfedezni, vagy a jelenlegiekből még igen nagy mennyiségek termelhetők ki.

Új petróleumtelepek felfedezését irányzó kutatások ma már nem a véletlen játékaik, mint valamikor voltak. Aztán a furás technikája szemmel láthatólag halad. Jelenleg gyorsan és könnyen lehet hatolni 13.000 láb mélységig és remélhető, hogy még nagyobb mélységekben lesz feltalálható nagyobb mennyiségű petróleum, mert az amerikai geológusok szerint azok a rétegek, amelyek petróleumot tartalmaznak, 30.000 láb mélységig terjednek. Ezenkívül hatalmas kiterjedésű területek a földön még nem voltak átkutatva, ami esetleges petróleumgazdagságukat illeti, mert ezideig furásokat csak olyan kerületekben végeztek, amelyeknek képződése a petróleum jelenlétét mutatta.

Az utóbbi időben nagy figyelmet fordítanak a kimerített telepekre is. Megállapítást nyert, hogy egyes helyeken a petróleum 80-90% visszamaradt a földben, miután a gázok természetes nyomása kimerült.

Sűrített levegő, gázok és vízmosságok segítségével még igen jelentékeny mennyiségű petróleum hozható felszínre az ugynevezett

kimerített telepeken. A szakértőknek az a fellelésük, hogy a petróleumkitermelés kezdetétől a mai napig kitermelt petróleum mennyiségnek legkevesebb 20%-áról volna szó. Például Pensyloániában (Északamerika) naponta 23.000 baril petróleumot termeltek, ma az új módszerrel 45.000 barilra emelkedett a napi termelés.

A petróleum tartalék meghosszabbítását elősegíti a finomítási módszerek megjavítása is. Valamikor a nyersolajból csak 16% benzint vontak ki, ma 45%-ot és még remélhető, hogy 70%-ig tudják fokozni a benzint kivonását. Az új módszer lehetővé tette az Egyesült Államokban 1920-tól kezdődőleg 6 milliárd barilnak a megtakarítását. A legutóbbi új módszerek bizonyára még újabb megtakarítást fognak jelenteni.

Az utóbbi időben megkezdtek a nagy vízek alatti petróleumtelepek kitermelését, ott, ahol a terepkörülmények megengedik. Például a Káspitengernél terbevették a parttól 4 km távolságban szondák építését, sőt úgy hirdik, hogy már le is hatoltak 600 m-re. Természetesen ilyen módszerrel a petróleum ára nem olcsóbbodik, és éppen ezért a szintetikus benzint gyártására vonatkozó kísérletezések nagy lázzal folytatódnak.

Egyelőre azonban országunk a világ petróleumszállítói között igen jelentékeny helyet foglal el.

A világosság hatása a munkamenetre

Bármilyen munka elvégzésére szolgáló legjobb világosságot akkor kapjuk, amikor az égboltozat világosszürke.

Ebben az esetben a világosság nemcsak erős, de nem vakít és egyben árnyékmentes. Ilyen feltételek mellett a gépnél dolgozó munkás a legjobb eredményeket éri el. A világosság és árnyék közötti ellentétek kiküszöbölhetők, a légkör csendes; a munkamenet normális.

A világosság szabályozását akkor is keresnünk kell, amikor mesterséges fényt használunk. Hosszantartó munka szempontjából ez előnyösebb, mint az erős, de egyedüli fény hatása.

Ha belép valaki egy gépterembe, ahol minden gép mellett villanylámpa világítja a szükséges munkakört első pillanatra élénk hatást vált ki a szemlélőre.

Innen azt a következtetést kellene levonni, hogy a központosított lámpafénynél a munkás a legjobb munkafeltételeket éri el. De ugyanúgy, amint az erős napfény lehetetlenné teszi a munkamenet rendes folyását és ártalmas, tehát az ablakokat le kell függönyözni, hogy szétoszoljon a tulerős napfény, a mesterséges fényvel is így járunk el. A munkásnak kis körben irányuló központosított tekintete, fárasztólag hat és az elfáradás pihenést kíván. Azonban épen, ez a sötétségbe vetett pillantás, ez a változás a világosságból a sötétségbe és viszont, fárasztja el nagymértékben a szemet. Megállapítást nyert, hogy a szempupillák ilyen esetben nagy megerőltetéseknek vannak kitéve.

A szemnek ez a rendkívüli megerőltetése fárasztja az idegeket és az agyvelőt. A következménye ennek az elfáradás, sőt fejfájás.

Miért ne lehetne a gyárban megvalósítani éjjeli munkánál ugyanazokat az előnyös munkafeltételeket, mint nappal? Helyi világítás csak ott alkalmas, ahol valamelyik megvilágítandó tárgy nagyon erős fényt kíván meg. Ott ahol csak lehetséges, mellőzni kell a fény erős központosítását és ezt csendes, egyensúlyozott világossággal pótolni.

Az egyensúlyozott világosság a legjobb feltétele az egyensúlyozott munkának. Ilyen uton a legjobb eredmények érthetők el. Semmi sem ártalmasabb, mint az ugrásszerűen végzett munka. A munkás elveszíti megfigyelőképességét, izgatott lesz és ez a munkaminőség rovására megy. Ott ahol a munkamenet egyenletes, a világosság matt, árnyékmentes, ott a munka egyensúlyozott és jó.

A svéd vasmunkás szövetség 1938 évi működése

A svéd vasmunkás szövetség terjedelmes jelentést tett közzé az 1938 évi működéséről. A jelentésből megállapítható, hogy az 1938 évi ipari termelés csökkent az előző évhez viszonyítva. A helyzet javult az év utolsó hónapjában, amely javulás a folyó évre is észlelhető. Ez okból a munkanélküliek százalékaránya növekedett az 1937 évi arányszámmal szemben. A munkanélküliek százaléka 6.1%-ra emelkedett a múlt évi (1937) 4.8%-al szemben. A jelen időben azonban javult a helyzet és elérte az 1937 évi nívót.

Dacára annak, hogy 1938-évben a munkanélküliség mélyült, a szövetség tagjainak száma szaporodott. 1938 év elején a szövetség 146.916 taggal rendelkezett, míg az év végén a taglétszám 153.531 volt; a tagszaporulat 6715, vagyis 4.6%. Időközben még emelkedett a taglétszám és elérte a 157.000-at.

A szövetség 1938-ban 1010 bérmozgalmat vezetett le. Ezek a bérmozgalmak kiterjedtek 1653 vállalatra és 129.759 munkást érintettek, akik közül 120.434 a szövetség tagjai voltak. 18 esetben 23 vállalatot érintve sztrájkoltak.

A szövetség 1938-ban jogvédelemre 13.288 svéd koronát költött el; valamivel kevesebbet mint 1937-ben Ellenben munkanélküli segélyre 600.000 svéd koronával többet fizettek ki mint 1937-ben. Összesen kifizettek 1.384.485 koronát munkanélküli segélyre.

A szövetség által oktatóelőadásokat 8300 (57%) tag látogatta, ami szintén fejlődés az előző évhez viszonyítva.

A jelentés kimutatja még, hogy a szövetség szaklapja is szép fejlődésnek indult. Az 1937 év elején a szaklap 104.000 példányszámban jelent meg. Az 1938 január 1-én a lap példányszám 128.000 re emelkedett és ugyanazon év folyamán 141.500-ra, míg 1939 májusban már 145.000-re emelkedett.

A szövetség bevételei 8.017.080 svéd koronát tettek ki, kiadásai pedig 4.129.271 svéd korona.

A vasmunkások élethossza és betegségei

Az utolsó 80 év alatt a férfi élettartama 38 évről 61 évre, a nő élettartama 44 évről 64 évre emelkedett. Ez a rendkívüli emelkedés legnagyobb részben a technikai egészségügyi körülmények megjavulásában leli magyarázatát. Mindenesetre a foglalkozásnak is meg van a maga szerepe ebben az irányban. Az Egyesült Államokban az összes 15-61 életkor közötti munkások középlettartama tekintetében folytattak vizsgálódásokat. Ez az élettartam 49 év. A vasmunkások élethossza 49.2 évben állapított meg, ami általánosságban megfelel az összes foglalkozási ágak tekintetében megállapított élethossznak. Az öntők élethossza 50.1 évben állapított meg, vagyis valamivel magasabb mint az általános középlettartam.

Az Egyesült Államokban a körülmények kedvezőbbeknek tűnnek mint Angliában. Ha a halálozások számát ebben az országban az összes foglalkozási ágakat tekintetbe véve 1.000 re méltányoljuk, úgy viszonylagosan a következőket állapíthatjuk meg: a kovácsoknál 951, a vas- és acélmunkásoknál 1.025, az öntőkénél 1.116, a késműveseknél 1.284, a fényezőknél 1.443, a reszelőkészítőknél 1.851 a halálozások arányszáma. Az utóbbi két foglalkozási csoportnál a halálozások okai általában különféle tüdőbetegségek.

Ami azokat a betegségeket illeti, amelyekben a vasmunkások szenvednek, az amerikai statisztika különösen érdekes adatokat tartalmaz. Így ebből a statisztikából kitűnik, hogy a vasmunkásoknak különösen a légzőszerveik betegednek meg. Ha a halálozások közép-arányszámát 100-ra becsüljük, úgy megállapítható, hogy a gripa arányszáma (gyakran tüdőgyulladással komplikálódva) 123, a tüdőgyulladásé 142, más tüdőbetegségeké pedig 122. A meleg és a gőzök kétségtelenül hozzájárulnak a betegségek terjedéséhez, ugyiszintén a munka fárasztó volta is.

A tüdővész arányszáma valamivel alacsonyabb a vas- és acélüzemek munkásai között. Ezt 86-ban állapították meg az átlagos 100-zal

szemben. Különösen ritka a tüdővész a fiatal munkások között és a korrallal együtt növekszik a megbetegedések száma. Valószínű, hogy ez abban leli magyarázatát, hogy csak az erős, egészséges fiatalok lépnek a vasmunkás pályára. Ami a tüdővésznek az idősebb munkások közötti nagyobb elterjedését illeti, ez részben a pornak az emberi szervezetre gyakorolt hatásának tudható be.

Jelentékeny halálozást okoz a vasmunkások között a szifilisz és a vele kapcsolatos betegségek. Ez 127-re emelkedik a közepes 100-as arányszámmal szemben. A rák és cukorbetegségek arányszáma 107, vagyis közel az átlagos arányszámhoz. A balesetek azonban sokkal nagyobb halálozási számot mutatnak: 119-et.

Az átlagos arányszámnál alacsonyabb a szív- és vesebajok száma a vasmunkások között. A szívszélhűdés 94, a szivbajok 86, a vesebajok 93 arányszámot mutatnak.

Azok között a betegségek között, amelyekben a vasmunkások szenvednek, van néhány különös tünet is mint: a hallás gyengülése a nagy zaj következtében, különösen a sűrített levegővel való szegecselés és a kazánok tisztításánál dolgozó munkások között.

Az ólom- és cinkmérgezők a megfelelő óvintézkedések hiányát bizonyítják. Az utóbbi időben, hála a megtett óvintézkedéseknek, az ólommérgezők száma csökkent.

Az egészségügy tekintetében a fémipar terén általában haladást állapíthatunk meg. Ha a betegségek okai ismeretesek, úgy léteznek azok leküzdésére megfelelő hatásos eszközök is. Eppen azért olyan nagyfontosságúak a statisztikai munkálatok a mindennapi élet megjavításának megvalósítása szempontjából.

Amidőn ezt a cikket a svájci vasmunkások ujsága után közöljük, felmerül a kérdés: vajon mikor fognak nálunk is ilyen statisztikai munkálatokat bevezetni. A Központi Társadalmi Biztosító Intézményé és az Ipari Egészségügyi Intézményé ez a feladat.

Uj mentőcsónak

Egy angol mérnök új rendszerű mentőcsónakot talált fel, amely nagyobb biztonságot nyújt, mint az eddig használt mentőcsónakok. Egy 4 méter átmérőjű acélgömből van szó, amit víz ellen légmentesen el lehet zárni. Az acélgömb befogadóképessége 45 személy és belsejében élelmiszerek, ivóvíz, továbbá takarók és rádiófelvevő és leadó vannak elhelyezve. A gömb szerkezete lehetővé teszi hogy vízszintes irányban maradjon még akkor is, amikor a tenger vizét a viharok háborgatják. Ezeket az acélgömböket a hajókon úgy szerelik fel, mint a mentőcsónakokat. Ha a hajó nagyon gyorsan süllyed, ezek az acélgömbök, miután az emberek elhelyezkedtek benne, a hajó fedélzetén maradnak és ha el is süllyednek a hajóval, akkor sincs veszély, mert ezek rövidesen önmaguktól felszínre jönnek.

A feltaláló a tengeri utazóknak az eddigi biztonságnál sokkal nagyobb biztonságot helyez kilátásba.

A hangvisszaverődés javítása villamosság útján

Egy színház, koncert- vagy gyülesterem legfőbb feltétele az, hogy a hang visszaverődése (akusztikája) jó legyen. A legszebb terem is használhatatlan a fenti célokra, ha a hangvisszaverődése rossz. Mindezideig nem álltak rendelkezésre eszközök, melyek segítségével valamelyik terem hangvisszaverődésének feltételeit előzőleg meg lehetett volna állapítani. Bizonyos szabályok erre vonatkozóan fennállottak eddig is, de ennek ellenére az épület termének hangvisszaverődése kétséges volt. Ha pedig az épület munkálatai befejezést nyertek, a hangvisszaverődés feltételeinek megjavítása utólagos módosítások árán nehéz probléma volt.

Jelenleg megtalálták a módszerét annak, hogy az épülő terem hangvisszaverődését előzetesen is megállapítsák. A módszer abból áll, hogy az építendő termet előzőn parányi modellben építik fel. Ebben a modellben, azon a helyen ahol a hangforrás keletkezik, vagyis ahol az emelvény vagy a színpad nyer elhelyezést, fényforrást vezetnek, amelynek nagysága és vetítése arányban álljon a hangforrás nagyságával és irányával. A fényugarak, amelyek ebből a fényforrásból erednek, úgy terjednek mint a hangforrás hullámai.

Ha a modell falait megfelelő színekkel befestik, a falak éppen olyan világos visszfényt kapnak mint a terem építendő falai a hangvisszaverődés szempontjából.

Ilyen modellt könnyűszerrel lehet felépíteni, annál is inkább, mert ma már elég pontos számítási lehetőségek vannak abból a szempontból, hogy meghatározzák a különböző színek visszaverődésének erejét és az építkezési rendszerek tökéletessége megfelelő biztonságot nyújt a hanghullámok visszaverődésének tekintetében is.

Ilyen módon a felépített modell belsejében világos mezőt nyerünk, amely megfelel az igazi terem hangvisszaverődési mezejének. Arra a magassági színvonalra, amely megfelel a teremlátogatók füleinek magassági színvonalának fényképezőlemez helyezni el a modell belsejében. Az esetben, ha a lemez megfelelő világosságot bizonyít, határozott biztonsággal fel lehet tételezni, hogy a terem hangvisszaverődése mindenütt egyenletes. Ha pedig a lemezen világos és sötét pontok tűnnek fel, az építendő termet átalakítani kell olyan értelemben, hogy ezek a rendellenességek eltűnjenek.

Az összes szakmai szervezetek figyelmébe!

Azok a szakmai szervezetek, amelyeknek szükségük van alapszabályokra, forduljanak a Szövetséghez, hogy részükre a szeptember 6-7, június-júliusi számában megjelent alapszabályokból a megfelelő mennyiséget elküldje.

A titkárság.

Német körök véleménye az angol repülőiparról

A hamburgi „Wirtschaftsdienst“-ben sorozatos cikkek jelentek meg, amelyek a jelenlegi angol repülőgépgyártásra vonatkozó adatokat és becsléseket közlik. Ime mit mond a fentemlített ujság ebben a tekintetben:

A légügyi minisztérium vezetőjének felváltásáig a repülőgépgyártás igen csekély volt. Annak dacára, hogy az újrafegyverkezést még 1934-ben elhatározták, alig 1936 közepén voltak észlelhetők a termelés gyorsabbodásának némi jelei. 1938 év elejéig valamelyes monopol létezett, amely 19 gyár között oszlott meg, amelyek már a háboru befejezésétől kezdve kaptak rendelést a légügyi minisztériumtól. Nuffiel lordnak azonban — aki rendkívül alapos tapasztalatokkal rendelkezik a sorozatos gyártás terén — sikerült áthatolnia ezen a konzernen, miután az egész közvéleményt ez ellen hangolta és nem szűnt meg úgy a minisztériumot mint az ipari köröket odakényszeríteni, hogy a gyártás gyorsaságát gyakorlatilag megvalósítsák. A minisztérium csökkentette a repülőgéptípusokat, egyszerűsítette a rendelési módszert és ténylegesen hozzájárult az óriási magánüzemek kibővítéséhez, jelentékeny összegeket engedélyezve számukra az állam részéről ecélből rendelkezésre bocsátott alapokból. Azok a gyárak, amelyek előbb úgy tekintettek mint háboru esetén esetleges repülőgépgyártásra berendezhető üzemek (különösen az automobilgyárak), fontos repülőgépgyártó központtá váltak és újabb intézkedésig folytatni fogják a repülőgéptermetést még akkor is, ha a béke fenntartása biztosítva lesz. A repülőgépgyárak munkásainak száma, amely 1933-ban 30.000 volt, 1937-ben 80.000-re emelkedett, most pedig már régen megkettőződött. Ez év tavaszán 3500 üzem szállított repülőgépgyártáshoz szükséges alkatrészeket. Az utolsó két év alatt a repülőgépgyártás különös angolos jellegű példát mutat olyan értelemben, hogy egy hasznosnak minősített vállalat talpraállítása csak jelentékeny költségek árán történhetik, de azután a legjelentékenyebb eredményeket mutatja fel. Az állam 1939-40 évi költségvetésében 206 millió font sterling szerepel a légügyi minisztérium részére, az 1938-39 évi 126 millióval szemben. Tehát 90%-os emelkedés tapasztalható a repülőgépek és léggömbök céljaira létesített alapoknál.

Az 1939 március havára megállapított gyártási programot — vagyis 1750 repülőgép elkészítését — megvalósították, a jövő évben pedig 2370 repülőgépet fognak gyártani, beleértve 500 repülőgépet a gyarmatok számára is. A legmagasabb gyártási képességet természetesen még nem érték el, mert még egy egész sor üzem áll építés alatt, amelyek háboru idejére készülnek. Mégis előre látható, hogy az 1939. évben gyártandó repülőgépek mennyisége sokkal túl fogja haladni a hivatalosan ismert programban megállapított mennyiséget.

Egyes angol szakértők szerint a jelen pillanatban a repülőgépüzemek havi termelését 400 repülőgépre becsülik.

Halottaink

Sajnálattal közöljük alant az utóbbi hónapokban elhalt szaktársaink neveit, kiknek hozzátartozói a következő segélyekben részesültek:

Titl Fülöp	Ohaba-Bistra	Lei 2000
Fodor Mihály	Hunedoara	„ 1200
Giđó Ferenc	Lupeni	„ 5000
Magdić Péter	Reșița	„ 5000
Varró József	„	„ 5000
Ragyil József	„	„ 4000
Gastner Sándor	„	„ 5000
Bereznyák András	„	„ 5000
Adám János	„	„ 2000

Elhalt szaktársaink nevét kegyelettel őrzi meg a szervezett vasmunkásság összessége.

Közgyűlések

Resița

Augusztus hó 22-én impozáns gyűlést tartottak a resicai vasas szaktársak a mozihelyiség nagytermében. A gyűlést Klein szaktárs, a Timiș-tartomány szakmai szervezetének elnöke nyitotta meg, a következő napirenddel:

1. Az előző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása;
2. A vezetőség működéséről szóló jelentés;
3. Különlélek.

A mult ülés jegyzőkönyvét a gyűlésen résztvevők egyhangulag elfogadták.

Az elnök terjedelmes jelentésben számolt be a vezetőség működéséről. Működésük főbb vonásait emelte ki különösen, mert minden munkás jól ismeri az előfordult problémákat és nehézségeket, amelyek megoldása a vezetőség és a bizalmi testület feladatát képezte. Így számtalan esetben közbenjártak a nyugdíjak felemelése ügyében, aztán a Társadalombiztosító intézményében uralkodó állapotok megjavítása és a kórház kibővítése miatt. Hosszas és meg-megismétlődő közbenjárások után sikerült elérni, hogy a kórház kibővítését célzó munkálatok megkezdődtek.

Ugyancsak közbenjárások történtek aziránt, hogy egy sebészorvost nevezzenek ki a resicai kórházba. Ezzel elejét vesszük annak a lehetetlen állapotnak, hogy balesetet szenvedett munkásokat orvos hiányában Aninára szállítsanak át, ami sok esetben a balesetet szenvedett munkások halálát okozza.

A munkásság szolidaritását megbontó kísérletek ellen nehéz küzdelmek folytak és meggyőződésünk, hogy az ilyen kísérletek a jövőben is megfúszulnak a szervezett munkások öntudatával szemben.

A helyi volt nemzeti szervezettel a szakmai szervezetünk egyezsége lépett, amelynek értelmében ennek a szervezetnek tagjai beiratkoznak a mi szakmai szervezetünkbe, vagyona pedig szervezetünk tulajdonába megy át. Így szakmai szervezetünk ereje úgy anyagi, mint erkölcsi szempontból megnövekedett.

Jelentésének során az előadó rámutatott arra, hogy erős mozgalom indult meg az ellen, hogy az U. D. R. igazgatósága bármilyen megbetegedett munkásnak felmond. Szakmai szervezetünk meggyőzte az illetékes hatóságokat a rendelkezés antiszociális voltáról és a Munkaügyi Minisztérium szóbeli megállapodásra jutott a társulat igazgatóságával, hogy a jövőben ezt az eljárást beszüntesse. Ez az ok arra vezetett, hogy a munkás nem mer többé beteget jelenteni, ami súlyos zavarokat okoz és növeli a halálesetek számát.

Értesülésünk szerint a munkaszervezés törvénye változást fog szenvedni és akkor az elbocsajtások ügye is megoldást nyer.

Hasonlóan tiltakoztunk az ellen, hogy a társulat nem akarja a fegyvergyakorlatra behívott munkások fizetésének 50%-át kiutalni, hanem csak az első 6 napra járó fizetést folyósítja. Ebben az ügyben fel fogjuk keresni az illetékes hatóságokat.

A tűzifa kérdését nem lehet a napirendről levenni. A munkások a legrosszabb minőségű fát kapják és ezenkívül bizonytalan időben. Minden erre irányuló közbenjárásunk — ami nap-nap után történik — hiábavalónak bizonyult. Ezért arra vagyunk utalva, hogy az illetékes hatóságokat felkérjük az üzérkedés elleni törvény alkalmazására. Másrészt pedig a kollektív szerződés erre vonatkozó rendelkezései sincsenek betartva.

A gyűlés felhatalmazza a vezetőséget, hogy a tartatlan helyzet megváltoztatása ügyében haladéktalanul tegyen lépést az illetékes hatóságoknál.

Egy másik fontos ügy az ipari gimnázium ügye. Az elméleti gimnázium megszüntetése után ebben az évben kevés számú tanulót fognak az iskolába felvenni, annak ellenére hogy a tanulók száma igen tekintélyes.

A városi előjárásnak beterveztett és a nemzetnevelési minisztériumba felterjesztett kérelmünkre, hogy az iskolába felveendő tanulók számát szaporítsák, negatív választ kaptunk. Ha a helyzet továbbra is fennmarad, következményei valóságos katasztrófát jelentenek, tudva azt, hogy a képzett munkások jelentős száma itt nyerte elméleti oktatását. Nincs minden munkásnak megadva a lehetőség, hogy gyermekeit felsőbb iskolában taníttassa és ha az a lehetőség is megszűnik, hogy egy helyi liceumban tanuljon, ennek súlyos következményeit már a közeljövő fogja megmutatni. Érthetetlen, hogy Resicánál kisebb jelentőséggel bíró városok rendelkeznek nyolcosztályos liceummal. A gyűlésen résztvevő tagok elégedetlenségüknek adnak kifejezést és utasítják a vezetőséget, hogy kövessen el a nemzetnevelési minisztériumban minden lehetőséget a rendelkezés megmáskéntására.

Az U. D. R. társulat részéről épített munkásházák tekintetében beigazolódnak — most amikor felépültek a házak — hogy igazunk volt akkor, amikor rámutattunk arra, hogy ezek a házak nem alkalmasak.

A társulat amikor tudomást szerzett arról, hogy mi kollektív szerződés kötések után munkáslakások építését szorgalmazzuk, be akarta bizonyítani, hogy teljesíti a

munkások kívánságát. Az építkezés megkezdésénél tervmódosítást csináltattunk az általunk felfogadott építéssel, de a társulat megmaradt a maga álláspontján. Ma készen állnak a házak, külsőjük kellemes, de belül szűk vackok és alkalmatlanok.

A jelentések megtétele után, a gyűlésen résztvevő tagok kategorikus kívánságára felhatalmazást nyert a vezetőség, hogy egyedül vagy a munkásképviselek támogatásával tegyen sürgős lépést a betegség esetén történő felmondások, az ipari liceum, a tűzifa és a fegyvergyakorlatra behívott munkások 50%-os fizetésének kiutalása ügyében.

Az elnök ismerteti továbbá azt, hogy a „Munkásház” részvényszerűségi részvényei visszavonatként és névleges részvénnyel cseréltetnek ki. A részvénnyel tulajdonosok kötelesek szeptember 15-ig részvényeiket kicserélés végett beterveztetni.

Klein és Lindner szaktársak megnyugtató válaszaik után, hogy a fennálló ügyekben megtéteket a szükséges lépések, Gábovean Simion szaktárs, a Timiș-tartomány szakmai szervezetének titkára szólal fel.

Gábovean szaktárs alaposan felépített beszédének során elsősorban köszönetet mond a resicai munkásságnak a választásokon kapott szavazataiért és örömeinek ad kifejezést, hogy alkalma van a resicai munkások impozáns gyűlésén résztvenni. Ez a munkásság — mondja Gábovean szaktárs — a romániai munkásság élcsapata. Azután Gábovean szaktárs a vasmunkás mozgalom történelmének egyes érdekes részleteit vázolja. Felhívást intéz a munkástömeghez, hogy tovább is azzal az ambícióval és örömmel küzdjön a szervezet megerősítéséért mint a multban, tudva azt, hogy csak egy jól szervezett munkásság tudja érdekeit kellőképpen megvédeni és kivívni egy jobb társadalmi és kulturális helyzetet.

A továbbiak során az előadó rámutat arra, hogy a munkásság elismeréssel kell legyen az állam vezetői, de különösen az uralkodó, Ófelsége II. Károly király iránt, aki elhárította a fenyegető veszélyt. Elismeréssel kell adózzon a munkásság és harcolnia kell országunk új eszméiért, mert ezzel a saját és a nemzet javát szolgálja. Ebben az ügyben a szervezet iránti hűségét mélyíteni kell, mert a szervezetség mindenütt, de különösen Resicán, meghozta a maga gyümölcsét.

Beszédének végén az előadót lelkesen tapsolják a gyűlés résztvevői.

Az elnök azzal a rövid, meghatározó felhívással zárja be a gyűlést, hogy minden tag maradéktalanul teljesítse kötelességét a szervezet iránt.

Pitești

Ebben a helységben augusztus hó 6-án jólsikerült szakmai gyűlés volt, amelyen a munkások jelentékeny számban jelentek meg. A gyűlésen Popescu Gheorghe szaktárs elnököt, aki néhány szép szóval ismertette a gyűlés célját.

A Vas- és Villamossági Munkások Szakmai Szervezete Szövetségének részéről Serbu Grigore szaktárs vett részt a gyűlésen, aki a munkásoknak a szakmai szervezetekben való szervezkedésének fontosságáról beszélt, rámutatva, hogy csak így, szervezkedve védhetők meg a munkások érdekei, így vihathatnak ki maguknak emberibb munka- és fizetési feltételeket. Beszélt még a szakmai szervezeti törvényről, az alapszabályokról, valamint a szakmai szervezethez tartozó munkások jogairól és kötelezettségeiről.

A gyűlés végül táviratot küldött Ófelségének II. Károly királynak és Ralea Mihály munkaügyi miniszternek.

Târgoviște

Az itteni helyi csoport élénk felvilágosító és munkásszervező tevékenységbe fogott és ebből a célból gyűléseket és értekezleteket tart.

Augusztus 19-én Fieniben tartottak a vas- és villamossági munkások gyűlést, amely gyűlés céljaira az inasothon termelt a „Dâmbovița” cementgyár bocsátotta a munkások rendelkezésére.

A gyűlés elnöke Meșina Matei szaktárs — a târgoviștei helyi csoport elnöke — rámutatott a gyűlés céljára, felhívta a munkásokat, hogy lépjenek be mindannyian a szakmai szervezetbe.

A Szövetség részéről Serbu Grigore szaktárs vett részt a gyűlésen, aki részletesen ismertette a szakmai szervezeti törvényt és az alapszabályokat. Beszélt a munkásjogokról, országunk szociális törvényeiről, amely törvényeket nem tartják úgy be, mint ahogy kellene, mert a munkások nem tömörülnek a szakmai szervezetekbe, hogy kiküzdhesék maguknak a törvények kellő betartását. Felhívja a munkásokat a szervezkedésre és összetartásra.

A gyűlés kellemes légkörben ért véget.

Ohaba-Bistra

Az ohaba-bistrai (ferdinándi) helyi csoport július hó 23-án a ruscamontanai láncgyár munkásai részére szakmai gyűlést hívott össze.

A gyűlést a Ioan Poenaru-féle helyiségben tartották meg, amely gyűlésen résztvettek a gyár összes munkásai. A helyi csoport elnöke, Jilac Alexandru szaktárs elnököt a gyűlésen, mellette Robnic Ioan főküldött és Blaga Vasile, a helyi csoport titkára, valamint a vezetőség többi tagjai foglaltak helyet.

Először Jilac szaktárs beszélt, aki rámutatott a szakmai szervezet kebelében való szervezkedés fontosságára, valamint a szervezkedésből a tagokra háramló előnyökre. Átértett szavakkal hívja fel a munkásokat a szervezkedésre, saját érdekeik megvédelmezése céljából. A munkásoknak nem kell félniük — mondja a szónok — hogy belépjenek a szakmai szervezetbe akkor, amikor a szakmai szervezetek törvényét II. Károly király Ófelsége szentesítette.

Robnic Ioan szaktárs a munkások fáradtságos életét tárja a hallgatóság elé és elmondja, hogy a multban jogaik nagyobb részét nem ismerték el. Ismerteti, hogy a szakmai szervezkedés célja éppen az, hogy törvényes uton küzdjön ezért, hogy a jövőben ezek a jogok tiszteletben tartassanak. Felhívást intéz a munkásokhoz, hogy szervezkedjenek és különösen felhívja a kisebbségi munkások figyelmét arra, hogy ne hagyják magukat félrevezetni azok által, akik különböző üres ígéretekkel csábítják őket, hanem álljanak a román munkásság mellé, akikkel együtt erősítsék a szakmai szervezeteket, amelyek egyedüli elismert szervei a munkásságnak.

Ezután Sirian Constantin szaktárs beszél, aki a láncgyári munkások nevében megköszöni a vezetőségnek, hogy eljött közéjük, hogy felvilágosítsa őket.

A gyűlés végül a következő küldötteket választja meg: Lechner Henrik főküldött, Popescu Petre, Puiu Remus, Hrenyak Rudolf, Kiss Gábor, Wenk Károly és Sirian Constantin küldöttek.

A gyűlés az elnök szervezésre és munkára való felhívásával ért véget.

Nădrag

A nadrági (Severin-megye) helyi csoport július 30-án rendkívüli gyűlést tartott a következő napirenddel:

1. Az utolsó gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. A különböző szakosztályok kiküldötteinek helyzete.
3. A társadalmi biztosító segélyei.

A gyűlés elnöke: Kochim József a helyi csoport elnöke, aki mellett Adolf Kutscherak titkár-szaktárs foglalt helyet.

Mielőtt rátérnek a napirendre Kochim elnök-szaktárs idézi Ófelsége II. Károly király szavait, amelyre a közgyűlés hoszu ovációval felel.

A napirend 1. pontjaként Kutscherak titkár-szaktárs felolvassa a legutóbbi gyűlés jegyzőkönyvét amelyet a gyűlés választása folytán Decola Anton és Gisel Károly szaktársak hitelesítenek.

A napirend 2. pontjánál Kochim elnök-szaktárs ismerteti a kiküldöttek helyzetét és felolvassa a szakosztályokként megválasztott kiküldöttek névsorát. A gyűlés némi változtatással a következőket választja meg véglegesen: a küldöttek elnöke: Cerea Gyula, Valuch István, Cleș Artur vezetők, Pichler Ferenc, Paska Miklós, Pascu Valer, Radu Traian, Baumann Ede, Quos Ferenc, Adman Livi, Zenker Ede, Rost György, Lidner Albert, Patedl Pál, Rákóczi Pál, Stöckl Rudolf, Szilágyi János, Balázs Vencel, Izele György, Farkas Demeter és Capelaro János küldöttek.

A 3-ik pontnál az elnök részletesen ismerteti a helyzetet a társadalmi biztosító által nyújtott segélyezések tekintetében.

Ezután több szaktárs előadja panaszát a társadalmi biztosító tekintetében, az elnök szaktárs pedig biztosítja az érdekelteket, hogy el fog járni, hogy panaszaik kellő orvoslást nyerjenek.

A napirend utolsó pontja keretén belül a jelenlevők közül többen előterjesztéseket és kérdéseket tettek a gyár szövetkezete, a munkanélküliek, a szabadságok stb. tekintetében, amire a gyűlés ügy határoz, hogy Cerea és Valuch kiküldöttek útján fog az igazgatóságnál eljárni ezeknek az ügyeknek az elintézése céljából.

Ezek után a gyűlés bezárult.

Jelentős lépésekkel halad előre a falvak elektrifikálása. A falvak elektrifikálására készített program keretében a Bánátban folyó elektrifikálási munkálatok anynyira előrehaladtak, hogy több új községi villamosüzem az ősszel megkezdheti működését. Az elektrifikálási akció során 19 București-környéki község kap rövidesen villamosvilágítást. Jelentős elektrifikálási munkát végeztet Lugos városa is, amely villamosművét 10 millió lejes költséggel modernizálja.

Uj traktor-típus. Az amerikai Ford-művek újrendszerű könnyű traktor gyártását kezdte meg, amely új korzakot fog megnyitni a földművelés terén. Az új traktor kezelése nagyon könnyű, ugyszólván egy nyolc éves gyermek is kezelni tudja. A traktor ára 585 dollár.